

natuurpunt

Educatief Natuurbeheer

Met het project Educatief Natuurbeheer brengen we op geheel unieke wijze kinderen in nauw contact met de natuur, geven we ze inzicht in het concept biodiversiteit en mogen ze concreet aan de slag met de praktijk van natuurbescherming en natuurbeheer.

Het project Educatief Natuurbeheer is sinds 1995 actief in Vlaams-Brabant en sinds 2000 ook in Limburg, en dit dankzij provinciale middelen. Natuurpunt heeft op die manier reeds heel wat expertise opgebouwd en oogst al jarenlang positieve feedback over de kwaliteit van de natuureducatie. Het succes van het project berust op zijn uniciteit: een 3 maal terugkerende afspraak met dezelfde groep, in een natuurgebied in hun eigen buurt, waar leerlingen zélf de handen uit de mouwen mogen steken en een verschil betekenen voor de lokale biodiversiteit. De nabijheid van het natuurgebied is heel belangrijk. Het project bevordert de lokale verbondenheid van mensen met 'hun' natuurgebied, en verbreedt zo het lokale draagvlak.

Het beleven van magische ervaringen op natuurlijke plekken is de beste manier om kinderen de liefde voor natuur en het belang van natuurbehoud bij te brengen. Natuurbeleving kan zo intens zijn, dat een blijvende verandering wordt teweeg gebracht. Bovendien lijden steeds meer kinderen wereldwijd aan een natuurtekortstoornis, en dit vooral in stedelijke omgevingen. Nochtans is direct contact met de natuur van wezenlijk belang voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van kinderen. Kinderen weer in contact brengen met de natuur is dus een belangrijke opdracht. Onze ambitie is zoveel mogelijk kinderen voor hun 12e verjaardag minstens één topervaring in de natuur te laten beleven. De begeleiders van het project hebben steeds oog voor het scheppen van zoveel mogelijk kansen voor topnatuurervaringen voor de deelnemers. Ze zijn attent voor al wat de natuur voorschotelt. Zo tonen ze bijvoorbeeld hoe je best een kikker of een libel vasthoudt, zonder het dier te verwonden. En dat is op zich voor heel wat mensen al een bijzondere ervaring!

Praktisch verloop

Het project bestaat uit 3 ontmoetingsmomenten, waarbij we met éénzelfde groep afspreken. Tijdens deze activiteiten staan **zowel hoofd (denken), hart (voelen) als handen (doen)** centraal. Hoewel in de ene activiteit het cognitieve wat meer aan bod komt dan het actieve (of andersom), proberen we in elke activiteit zowel hoofd, hart als handen aan te spreken. Leren doen we namelijk niet alleen in ons hoofd. Dit zorgt er bovendien ook voor dat iedere leerling aan zijn trekken komt.

Stap 1: Uitleg over natuurbescherming – op school of in het natuurgebied

In de klas, op de speelplaats of in het natuurgebied krijgen de kinderen op een speelse en actieve manier uitleg over het concept biodiversiteit, over natuurbescherming en meer bepaald over natuurbeheer. Er werd hiertoe een interactieve powerpoint ontwikkeld, alsook het Natuurbeheerspel waarbij de leerlingen plant- en diersoorten leren kennen en in de juiste biotoop leren plaatsen. Ze krijgen ook een zicht op de evolutie in ons gecultiveerde landschap en de manier waarop bepaalde plant- of diersoorten het lastig hebben om zich te handhaven (nu en in de toekomst).

Stap 2: Natuurbeheer in het natuurgebied in hun buurt

Natuurpunt is dé pionier in het uitvoeren van natuurbeheertaken met leerlingen. Het is dé ideale manier om kinderen al doende kennis te laten maken met de praktijk van natuurbescherming. Natuurbescherming wordt op die manier heel tastbaar en letterlijk beleefd. Belichaamde cognitie beklijft beter dan lessen in de klas. Samen ruimen we maaisel op op natte percelen, ruimen we boomopslag op heideterreinen, planten we nieuwe bossen aan of wordt er snoeihout gehakseld of op een takkenwal gelegd. Tijdens het beheer wordt er niet alleen veel gedaan voor de natuur in kwestie, we leren hoe een taak efficiënt aan te pakken, we leren het materiaal hanteren op een veilige wijze (rieken, zaagjes,...), we leren over historische technieken (erfgoed), we leren samen werken en elkaars grenzen respecteren en er wordt tijd gemaakt voor plezier en ontdekking. Educatief Natuurbeheer is een echte teambuildingsactiviteit.

Stap 3: Natuurontdekkingstocht in hun buurt

Na het paasverlof is het broedseizoen, niet meer zo ideaal om grotere beheerwerken uit te voeren, maar des te beter om de ontluikende natuur in al haar pracht en glorie te gaan ontdekken! Gewapend met vlinder- of waternetjes, loepenpotjes en zoekkaarten nemen we de nieuwsgierige ontdekkingsreizigers mee op sleeptouw en onderzoeken wat er zich aandient. Verwonderde en bewonderende ooh's en aah's zijn op deze tochten verzekerd!

Scholen die al jarenlang meedoen met het project, krijgen een unieke band met 'hun' natuurgebied en kunnen ingaan op het aanbod om **peter** te worden over dit gebied. De 'wilde natuur in hun buurt' wordt hún *place to be* voor andere klassen en/of andere leerdoelen. Ook de (groot)ouders en de gehele buurt worden in dit proces betrokken. Een blijvende band creëren met natuur en zoveel mogelijk mensen betrekken bij het natuurverhaal creëert draagvlak..

Gedragen door vrijwilligers

Bij Natuurpunt blijft vrijwilligerswerk een cruciale schakel in het beheer van de gebieden. Onze vrijwilligers verwelkomen de leerlingen in het natuurgebied. Zij zijn lokaal verankerd en zorgen voor een persoonlijke band met de school. Ze kunnen uit ervaring en expertise de kinderen boeien met hun kennis, verhalen, de geschiedenis van het gebied, en hun toekomstvisie. Het (mee helpen) begeleiden van groepen is een laagdrempelig engagement, dat erg veel mensen aanspreekt. Natuurbeleving is zo een hefboom voor het versterken van het vrijwilligerswerk en indirect voor het versterken van onze samenleving.

Educatief Natuurbeheer is geen project van Natuurpunt alleen. Via dit project werken we samen met heel veel **partners**, van overheden tot scholen en van bedrijven tot verschillende verenigingen. Met dit project plaatst Natuurpunt zich resoluut in het hart van de samenleving!